

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs V. Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

quod impium est dicere, sed vt charitatem illam, id est Deum, quę debet diligere ex toto corde, totā animā, totā virtute, vnum idemque in substantiā, distinguat in personis isto ordine vocabulorum.

Dilectio Dei quo ordine distinguitur.

Ipsa verò dilectio hoc ordine distinguitur, vt primo toto corde, deinde totā animā, postremò totā virtute Deus diligatur, toto corde diligatur credendo, totā animā confitendo, totā virtute operando.

In proximi verò dilectione per singula præcepta legalia, quę sequuntur, charitas ordinatur: nam nō aduulteri, non homicidium facere, non falsum testimonium dicere, honorare Patrem & Matrem, &c. per ordinem Decalogi, ordinata suo quęq; loco charitas est. Quo

Ordo dilectionis proximi.

modo etiam vel quo affectu, diuersæ in Ecclesiā personæ diligere debent, charitas ordinatur, quia alio ordine diligere debet fidelis amicus, alio ordine charissimus filius, alio ordine parentes, alio ordine frater germanus, alio ordine coniunx, alio ordine à Domino seruus, alio ordine à seruo Dominus, alio peregrinus, alio agnitus, alio Sacerdos, alio propinquus & proximus. Nam largiri necessaria egentibus, visitare infirmos, vel carceri mancipatis, consolari indigentes, & iniusto iudicio oppressus, sepelire mortuos, corrigere prauè agentes, adiuuare in aliquo labore fratres, erudire minus scientes, vel si qua alia vtilitati proximorum sunt necessaria impē-

Officia charitatis.

dere, omnia profecto sunt ordinabilia sanctæ charitatis officia.

Meritò ergo mens sancta à Rege Sponsoque suo in cellam introducitur vinariam, hoc est diuinorum præceptorum intelligentiam, quando dulcedine gratiæ ipsius debriata intelligit tam multipliciter ordinatam impendendæ charitatis diligentiam. Vnde cum tantā huius vini inebriantis fortitudine affecta est, vt ab omni mundanā delectatione quasi insensibilis remaneat, & pro immenso taliter ordinatæ charitatis desiderio, non tantum obstupescat, sed etiā languescat, quoddā sibi solatiū huius languoris efflagitans subsequitur dicens. *fulcite me floribus.*

VERSVS V.

Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languo.

QUID sunt flores, nisi animæ boni operis primordia proferentes, & cœlesti desiderio redolere incipientes? quid verò sunt mala nisi animæ de inijs bonorum operum diuinæ gratiæ nutrimento perfectionem iam tenentes, quasi de floribus ad fructum proficientes? Quæ ergo amore diuino languet, quær it fulciri floribus, stipari malis, quia cum nondum eum quę tam ordinatè toto corde, totā anima: totā virtute, hoc est fide, cōfessione, operatione diligit, videre sicuti est nō præualet, magna ei tamē consolatio est, quod proximorum nunc inchoantium, nunc perfectorum pijs prouectibus lætatur.

Quid per flores & mala intelligatur, quibus sponsa petit fulciri pro solatio contra languorem ex immensa charitate prouenientem.

M 2

Habet

Maiores &
minores ha-
bet Ecclesia.

Habet enim sancta Ecclesia quosdam in se minores quos erudiat verbo & exemplo, ut sint quasi flores primitias sanctitatis arripientes: habet etiam quosdam maiores à quibus erudiat, & quorum doctrinis & exemplis quotidie edificetur, qui sunt quasi mala maturitate iam & perfectione bonorum operum complacentes. Tales ergo scilicet & minores & maiores huiusmodi studio pietatis succrescentes valde sanctam Ecclesiam consolantur, quæ certè cum magnâ lætitiâ cordis videt, hoc suos filios paruos & magnos, rudes & perfectos diligere quod ipsa vehementer diligit, & hæc magna est languoris sui consolatio, in huius peregrinationis exilio, ad hoc eos secum ex desiderio tendere, ad quod se credit quandoque ex præmio peruenire.

Hoc etiam modo quilibet sanctus, qui amore Dei languet potest dicere, *fulcite me floribus, stipate me malis*, quando magnū huiusmodi languoris æstimat remedium, quod videt in bono opere suorum, quos in Deo diligit, profectum proximorum, horum quidem ad pia studia pullulantium, illorum verò in ipsis studijs fructificantium. Nonne ille qui tali amore languebat ut diceret, *cupio dissolui & esse cum Christo*, proximorum tamen utilitatem desiderabat dicens, *manere autem in carne necessarium propter vos*? Quorū profectum videre pro magnâ interim reputat consolatione, quando Dei

Philip. I.

faciem quem tantopere desiderat videre, perfectè præualet comprehendere, licet valde cupiat dissolui & cum Christo esse nūquid iste qui diuino amoræ languebat, hoc quod amabat, quandoque consequi non posse timebat? minime; sed hoc dispensatione Dei fiebat, ut huius præmij dilatio maior virtutum fieret exercitatio, amplior quoque pro eorū quos diligebat utilitate, laboris remuneratio. Nam qui dissolui cupiebat, utique de præmio certus erat, sicut ipse alibi dicit, *scimus quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur, quod ædificationem ex Deo habemus, domum non manufactam æternam in cælis.*

2. Cor. 5.

Quocirca dilationis huius pœnam leuius ferebat, quia eos quos diligebat ad idem præmium percipiendum secum tendere gaudebat.

Vnde quibusdam suis discipulis consolatoria mittit verba dicens, *gratias ago Deo meo semper pro vobis in gratiâ Dei quæ data est vobis in Christo Iesu, quia in omnibus diuites facti estis in illo, in omni verbo & in omni scientiâ, sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis, ita ut nihil desit vobis in ullâ gratiâ, expectantibus reuelationem Domini nostri Iesu Christi.* Ecce qui dissolui & cum Christo esse cupiebat, quantum gaudebat, & gratias agebat, quod quia hoc nondum consequi poterat, filiorum tamen quos in Christo genuerat profectibus valde huius dilationis incommodum releuabat.

1. Cor. I.

Alio

Ecclesia per fidem filiorum uiuatur. per floribus, per operationem uero stipatur malis.

Alio quoque modo utilitatem & profectum, filiorum Ecclesia desiderat per fidem & operationem, ut tunc dicatur *fulciri floribus*, quando ornatur credentium fide, quae est religionis exordium, & quasi primo exurgens flos sanctitatis. Sed quia *fides sine operibus mortua est*, *stipari dicitur malis*, quando ipsorum credentium multipliciter fructificantium pijs gaudet operibus quasi maturis iam fructibus.

Hebr. II.

Iacobi. 2.

Cumque haec duo ita sibi iungantur, ut altera sine altera utilis esse non possit, scriptum est enim, quia sine fide impossibile est quatenus Deo placere, *fides autem si non habeat opera, mortua est in semetipsa*, magna certe consolatio languentis in amore Dei animae, quando uidet proximos, proficere fide & operatione.

Verum quoniam haec sponsa Christi, quae amore illo tam magnifice, ut diximus, ordinato debilis & languida efficitur, non solum profectu & utilitate proximorum consolatur, uerum etiam re praesentium bonorum & spe futurorum subleuatur, subiungit dicens, *laeua eius sub capite meo*.

VERSVS VI.

Laeua eius sub Capite meo, & dextera eius amplexabitur me.

Per laeuam bona temporalia, per dexteram bona aeternalia significantur.

Laeua Christi, id est sinistra, sunt bona temporalia, dextera uero eius bona aeternalia, quaedam autem bona temporalia in hoc mundo pro expectatione futurorum bo-

norum Deus suis concedit electis, ut dum eius praesentia munera suscipiunt, ardentius & securius ad aeterna appetenda praeparantur.

Sed *laeua Christi sub capite eius est*, quia haec ipsa temporalia bona summi amoris intentione premit, ut haec quasi inferiora aspiciat, & aeterna bona semper superiora attendat. Sub capite enim, id est, sub mente, non supra debent omnia haec temporalia esse, uidelicet ut nunquam ista amoris diuino praeponat, sed ita eis utatur, ut non ad uoluptatem, sed ad necessitatem potius rationabili mentis aequitate moderetur, & ea magis semper quae supra mentem esse debent, amando & suspirando miretur. *Haec est enim dextera eius quae eum amplexetur*, uidelicet bona illa perennia, quae eum adepta fuerit, securam beatitudine & beatam securitate requiescere possit.

Laeua sponsae cur dicatur esse sub capite sponsae.

Cur dextera sponsae dicatur sponfam amplexari.

Dicit ergo, *laeua eius sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me*, quia omnia quae in creaturis ad meam ordinauit utilitatem, habebam in cogitatione pro gratiarum actione, ea uero propter quae haec mihi ad tempus praestita sunt, totam mentis deuotione, ut pote aeternaliter mecum mansura, diligere & optare studebo.

Sive laeua eius sub capite meo, quia quod natus & passus est, quod resurrexit & in caelum ascendit, in memoria mea erunt, & *dextera illius amplexabitur me*, quia istorum memoria ad futurae resurrectionis &

Per laeuam passio Christi, per dexteram resurrectio naturalis figuratur.